

Directie Participatie
t.a.v. Ontwerp Rijksinpassingsplan Afsluitdijk
Aanvulling 2017
Postbus 30316
2500 GH DEN HAAG

20171219

Zienswijze IJsselmeervereniging ontwerp Rijksinpassingsplan (RIP) Afsluitdijk, aanvulling 2017

Geachte heer, mevrouw,

Namens de IJsselmeervereniging dien ik hierbij een zienswijze in naar aanleiding van het ontwerp RIP Afsluitdijk aanvulling 2017 dat tot en met 20 december 2017 ter inzage ligt.

De IJsselmeervereniging heeft waardering voor het streven de Afsluitdijk in de vernieuwde situatie energieneutraal te willen maken. Ook waarderen wij het zorgvuldig omgaan met de vereisten van natuur en ruimtelijke vormgeving evenals het uitvoerige overleg dat met betrokkenen is gevoerd. Het feit dat geconstateerd wordt dat er geen draagvlak is voor windmolens op of bij de Afsluitdijk verheugt ons. Toch hebben wij nog enkele vragen en opmerkingen.

Wij blijven het jammer vinden dat de mogelijkheden om stromingsenergie te genereren in het Rijksinpassingsplan en ook in deze Aanvulling onvoldoende zijn uitgediept en berekend. Een cijfermatige verantwoording van het mogelijke rendement, in relatie tot de benodigde energie ontbreekt zelfs geheel. Wij hebben op het serieus nemen van stromingsenergie in het stakeholdersoverleg meerdere malen aangedrongen. Dit kan naar onze mening namelijk waarschijnlijk een belangrijk onderdeel van de Afsluitdijk als icoon van duurzaamheid zijn. Wij realiseren ons dat er geen overdreven verwachtingen moeten worden gekoesterd van het rendement van stromingsenergie omdat dat slechts enkele uren per dag kan worden "gewonnen". Maar dan wel 365 dagen per jaar! Terwijl de pompen voor het uitslaan van water slechts een beperkte periode van het jaar nodig zullen zijn. Wij pleiten er dan ook voor de mogelijkheid van stromingsenergie op korte termijn door, wellicht onafhankelijke, deskundigen te laten nagaan. Zeker ook omdat dit van grote betekenis zou kunnen zijn voor de nog op te dragen werken aan de sluiscomplexen zelf. Vergeet ook niet de internationale uitstraling die een eventueel succesvol project hier zou kunnen hebben. Een mogelijk goed exportproduct achteloos terzijde leggen is toch wel erg jammer.

De manier waarop de locatie van de belangrijkste drager van het energieproject, de percelen met zonnecellen, is uitgedacht, namelijk door de verweving met de twee infrastructuurknooppunten is zeker inventief en goed doordacht. Wij waarderen het ook dat de kwaliteitseisen die voor de "Nieuwe Afsluitdijk" zijn opgesteld hier onverkort worden gehandhaafd. Wij hebben echter zorgen over de uitvoering, want "zonnevelden" die een

aanwinst voor het landschap zijn bestaan tot nu toe niet. Hoe zeker kunnen we ervan zijn dat we straks toch niet teleurgesteld zijn over kwaliteit van het landschap? In de gebruikelijke werkwijze wordt dit programma van eisen namelijk uitgewerkt door de markt, de inschrijvende consortia. Deze mogen hun creativiteit loslaten op de opgave om met zonnecelen een "aangenaam" landschap te ontwerpen. De keuze tussen de diverse ideeën vind echter, gelet op de aanbestedingsregels in beslotenheid plaats, zodat wij als gebruikers maar moeten afwachten wat er uit dit proces komt. In de Aanvulling is ons echter niet meer verstrekt dan kaartjes en enkele voorbeeldfoto's. Een compleets beeld van het beoogde/mogelijke nieuwe landschap ontbreekt. Wij vinden deze werkwijze hier wel een erg groot risico en verwijzen graag naar de ideeën van Prof. Frits Palmboom over de inrichting van het IJsselmeergebied. Hij beveelt nadrukkelijk aan om eerst ruimtelijk te ontwerpen alvorens belangrijke ingrepen te doen. Wij dringen er dan ook op aan naar wegen te zoeken dat ook hier te doen alvorens de markt aan het werk te zetten.

Tenslotte de voorgestelde strook zonnecellen in het water langs en boven het water bij de Breezanddijk. Dit kan letterlijk een "teen in het water" zijn voor zonnecel-eilanden in het IJsselmeer. Wij zijn er mordicus tegen het mooie open water van het IJsselmeer te verkwanselen voor deze functie. De tekeningen die door particuliere initiatiefnemers van dit soort archipeleilanden zijn gelanceerd hebben onze afkeer alleen maar versterkt. Wij realiseren ons dat de bijdrage die het IJsselmeergebied aan de energietransitie zal moeten en kunnen leveren bepaald gaat worden in de Agenda voor het IJsselmeergebied, die in de maak is. In dat verband zal wellicht over zonnecellen op het water als mogelijkheid worden gesproken en geoordeeld. Daarop vooruitlopen met de voorgestelde proef gaat ons te ver. Wij stellen dan ook voor dit deel van het project te schrappen. Ook omdat het het nagestreefde beeld van de dijk aantast en de concurrentie met de habitat van vogels rond de dijk zich wel erg opdringt. Hoe had men het landen van vogels op de panelen bijvoorbeeld willen voorkomen of het aanlanden van jonge eendjes willen faciliteren? Is het niet mogelijk om meer energie te winnen door over de lengte van de dijk aan de zuid/zuidoostkant zonnecellen te plaatsen. Of aan de waterkant bovenop het dijklichaam. Dat lijkt een serieuze mogelijkheid, waarvan in de Aanvulling 2017 wel erg snel afscheid is genomen. Er zijn langzamerhand zoveel nieuwe materialen op de markt waarmee min of meer onzichtbaar energie kan worden opgewekt, dat deze mogelijkheid ook goed inpasbaar zal zijn in het kader van de landschappelijke en cultuurhistorische vereisten. Een serieuze beoordeling hiervan mag in het plan niet ontbreken.

IJsselmeervereniging
Hoogachtend,

Auke Wouda
secretaris/penningmeester